

Co-funded by
the European Union

Modul 4 från Associazione Progetto Mediterranea
Tipologi för delningsstrategi i skolan
Hur man hjälper lärare (utbilda utbildare)

Co-funded by
the European Union

Finansieras av Europeiska unionen. Synpunkter och åsikter som uttrycks är dock endast författarnas och återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska unionens eller Genomförandeorganet för utbildning och kultur (EACEA) åsikter. Varken Europeiska unionen eller EACEA kan hållas ansvariga för dem.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning

Modulens mål - Lärandemål - Ämnen

4.1 Åtgärder för materialdelning

4.2 Immateriella åtgärder för delning

4.3 Personliga åtgärder för delning

4.4 Kollektiva åtgärder för delning

4.5 De olika nivåerna av delning (direkt, indirekt, mellanhand)

4.6 App och verktyg för att dela vanor

Viktiga lärdomar

Inledning

I en tid av "permanent kris", som den nuvarande, är behovet av nya organisationsmodeller uppenbart. Ekonomiska, livsmedels-, hälso-, miljö- och sociala kriser tvingar oss att se över projektens själva struktur, både ur en strikt arkitektonisk synvinkel och ur en värderingsmässig synvinkel. Hur kan individen överleva, drömma och verka i detta komplexa, utmanande och ständigt föränderliga sammanhang, som präglas av extrema omständigheter som avlöser varandra? Känner individen till och har resurserna, energin och kreativiteten för att möta dem? Och de regler som bestämmer hans verksamhet, även när den var motiverad och bestämd för det högsta goda, är de bara den hegemoniska kapitalismens, allt från kredit till statliga bidrag, eller privata?

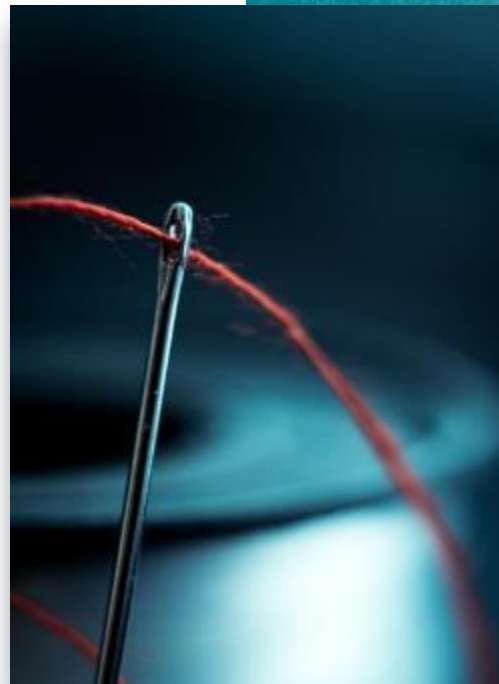

Det är också från denna medvetenhet och frågor som delningsekonomin föds, där en idé kan aktivera många energier, vilket gör det möjligt för många människor att delta i projekt som inte kan genomföras av individen, och också gynna tillämpningen av individuella resurser på åtgärder. kommuner som inte kan passera genom traditionella kreditkanaler (vare sig finansiella, statliga eller affärsmässiga).

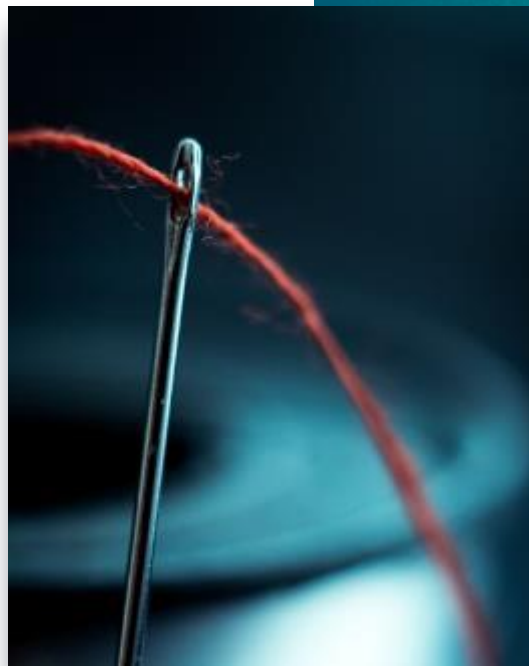

I början var de förmodligen det sena artonhundratalets "kommuner". Sedan, efter restaurationen, tänkte de europeiska anarkisterna. Även erfarenheter som Adriano Olivettis, om än helt annorlunda i användning och ursprung av kapitalet, kan sättas in i en "annan flodbädd" av designåtgärden. I många delar av världen, från den tibetanska kooperativa samexistensen, till den kinesiska folkliga erfarenheten (åtminstone under den första timmen), till den kubanska solidaritetskooperativismen, via de israeliska kibbutzerna, till de tusen erfarenheterna, även italienska, av "kommunerna" på sjuttioalet, och till följande erfarenheter av kooperativ inom det sociala området, av hela föreningskulturen, till de senaste säsongerna av GAS och Co-Housing, finns en alternativ väg, aldrig helt täckt, både till individualism och till företagande.

Vi kan säga att tendensen till samarbete, delning och gemenskap, på det religiösa området men även på det icke-konfessionella området, utgör en lång röd tråd som löper genom hela planetens moderna historia, förvisso den europeiska, men även den italienska.

I denna övergripande, internationella ram måste den associativa erfarenheten infogas, oavsett om det bara handlar om gemensam handling eller specifikt om den delade ekonomin.

Modul

Syfte

Resultat av lärande

Ämnen

- Att ge insikt i delningsekonomin
  - Att berätta om olika exempel på delningsekonomi i det förflutna
  - Att förklara vikten av delningsekonomin idag, som ett hållbart ekonomiskt system
  - Att tillhandahålla information om delning i moderniteten
-
- Beskriva olika typer av delningsåtgärder, nivåer och vanor
  - Förstå fördelarna och nackdelarna med olika delningsmodeller
  - Presentera många exempel på delningsekonomi i modern tid
-
- Begreppet delning
  - De olika typerna av delning
  - Vikten av att dela med sig idag

4.1 Åtgärder för delning av material

4.1 Åtgärder för delning av material

Materialdelning är en metod som innebär att fysiska varor eller resurser, t.ex. verktyg, utrustning eller fordon, delas mellan individer eller organisationer. Det kan ske mellan människor i samma samhälle, eller till och med mellan länder.

Fördelar med materialdelning

Fördelarna med materialdelning är många. Genom att dela resurser kan man minska kostnaderna och spara pengar för både individer och organisationer. Materialdelning kan också bidra till att minska avfall och främja hållbarhet, genom att förlänga varors livslängd och minska behovet av nya resurser. Dessutom kan materialdelning främja en känsla av gemenskap och socialt ansvar, eftersom människor arbetar tillsammans för att stödja varandra och miljön.

Exempel på delning av material

Det finns många exempel på materialdelning. Bilpooler gör det till exempel möjligt för människor att dela på transportkostnaderna och minska sitt koldioxidavtryck. Verktygsbibliotek ger tillgång till specialverktyg och utrustning som människor kanske inte har råd med eller kan motivera att köpa på egen hand. Gemensamma trädgårdar gör det möjligt för människor att dela resurser som mark, vatten och trädgårdsredskap för att odla färska produkter. Cykeldelningsprogram ger tillgång till cyklar för transport, vilket minskar behovet av bilar och förbättrar folkhälsan. Leksaksbibliotek är ett sätt för familjer att dela på leksaker och spel, vilket minskar avfallet och främjar återanvändning.

Hinder för delning av material

Det finns dock även hinder för materialdelning. Ett stort hinder är bristande förtroende mellan människor eller organisationer. Det kan också finnas begränsad tillgång till resurser, antingen på grund av fysiskt avstånd eller ekonomiska begränsningar. Sociala normer kan också motverka delning av material, särskilt i kulturer som prioriterar ägande och individualism. Slutligen kan lagar och regler begränsa möjligheten att dela med sig av vissa typer av varor eller skapa ansvarsproblem vid delningsaktiviteter.

Strategier för att övervinna hinder

Strategier för att övervinna dessa hinder för materialdelning inkluderar att bygga förtroende genom samhällsengagemang och utbildning, samt att utveckla stödjande policyer och regler som uppmuntrar till delning. Teknik kan också spela en roll genom att underlätta utbytet av information och resurser mellan individer och organisationer.

Sharing Depot är ett verktygsbibliotek i Toronto, Kanada, som ger tillgång till verktyg och utrustning för en mängd olika aktiviteter, från reparationer i hemmet till trädgårdsarbete och konsthantverk. Organisationen främjar delning och hållbarhet genom utbildningsprogram, samhällsevenemang och kontakter med lokala företag och organisationer.

Yerdle är en peer-to-peer-marknadsplats för att dela begagnade varor, såsom kläder, leksaker och heminredning. Användare kan lista saker som de inte längre behöver och hitta saker som de vill ha från andra användare i deras community. Plattformen uppmuntrar till återanvändning och minskat avfall, och är också ett sätt för människor att få kontakt och bygga relationer med andra i sitt område.

Bixi är ett cykeldelningsprogram i Montreal, Kanada, som främjar hållbara transporter och ett aktivt liv. Programmet gör det möjligt för människor att hyra cyklar under korta perioder, vilket minskar behovet av bilresor och ökar tillgången till transport för människor som kanske inte äger sin egen cykel. Programmet har varit framgångsrikt när det gäller att främja hållbara transporter och minska trafikstockningarna i Montreal.

4.2 Immateriella delningsåtgärder

4.2 Immateriella delningsåtgärder

Immateriell delning innebär delning av icke-materiella resurser, såsom kunskap, färdigheter eller tid. Denna typ av delning bygger ofta på ömsesidig hjälp och samarbete, snarare än konkurrens.

Fördelar med immateriellt delande

Immateriellt delande kan främja livslångt lärande och personlig utveckling, främja social sammanhållning och samhällsbyggande samt stödja individuellt och kollektivt välbefinnande. Det kan också bidra till utvecklingen av mer motståndskraftiga och hållbara samhällen.

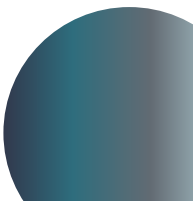

Exempel på immateriell delning

Exempel på immateriell delning är workshops där människor kan dela med sig av sina kunskaper och lära av varandra, tidsbanker där individer kan utbyta tjänster baserat på tidskrediter, gemensamma trädgårdar där människor kan odla mat och dela resurser, och kontorshotell där människor kan arbeta tillsammans.

Hinder för delning av immateriella tillgångar

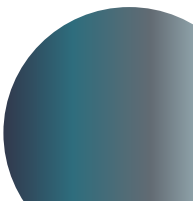
Hinder för immateriellt delande inkluderar brist på tid och resurser, sociala normer som prioriterar individualism framför gemenskap, och kulturella värderingar som främjar konkurrens framför samarbete.

Strategier för att övervinna hinder

Strategier för att övervinna hinder för immateriellt delande inkluderar att främja en känsla av gemenskap och kollektivt ansvar, ge incitament för delande och utnyttja teknik för att underlätta delande. Exempelvis kan aktiviteter för att skapa gemenskap hjälpa människor att känna sig mer delaktiga och engagerade i sitt lokalsamhälle, medan incitament som skattelättnader eller tillgång till resurser kan uppmuntra till mer delande.

Fallstudie - Reparationscaféer

Reparationscaféer är samhällsbaserade workshops som främjar reparation och återanvändning av hushållsartiklar, samtidigt som de främjar sociala kontakter och lärande. De fungerar ofta som popup-evenemang eller som en del av en större samhällsorganisation och kan erbjuda en mängd olika tjänster, till exempel verktygsdelning, reparationskliniker och utbildningsworkshops.

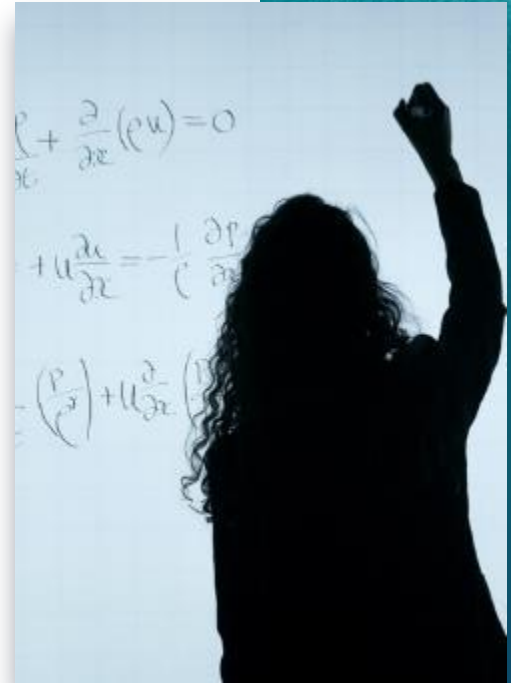
Fallstudie - Tidsbanker

TimeBanks är samhällsbaserade system som gör det möjligt för individer att utbyta tjänster och färdigheter med andra baserat på tid, snarare än pengar. Deltagarna tjänar tidskrediter för de tjänster de tillhandahåller, som sedan kan användas för att ta emot tjänster från andra deltagare. Detta system främjar ömsesidig hjälp och samarbete och kan bidra till att bygga sociala kontakter inom ett samhälle.

Fallstudie - Fab Labs

Fab Labs är samhällsbaserade verkstäder som ger tillgång till digitala tillverkningsverktyg och färdigheter, samtidigt som de främjar innovation och samarbete. De är ofta utrustade med 3D-skrivare, laserskärare och andra avancerade verktyg som gör det möjligt för människor att skapa och prototypa projekt. Fab Labs kan också erbjuda kurser och workshops för att lära människor hur man använder utrustningen och utvecklar sina färdigheter.

An overhead view of a group of people sitting around a long wooden table, eating a meal. The table is set with various dishes including spaghetti, salads, bread, and small bowls of vegetables. There are also glasses of water and coffee. The scene is brightly lit, suggesting an indoor dining area. A dark blue rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing the text '4.3 Personliga delningsåtgärder'.

4.3 Personliga delningsåtgärder

4.3 Personliga åtgärder för delning

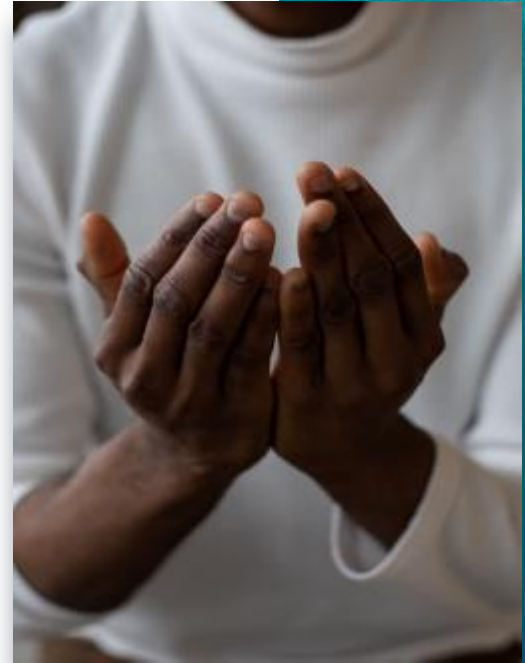

Personligt delande innebär att man delar med sig av sina egna resurser, t.ex. tid, kunskaper eller ägodelar, till andra. Denna typ av delande kan ske i olika former, allt från volontärarbete till donationer till välgörenhet, eller till och med att helt enkelt dela sitt hem eller sina tillhörigheter med andra.

Fördelar med personlig delning

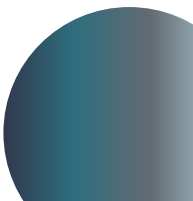
Fördelarna med personligt delande är många. Det främjar inte bara sociala kontakter och samhällsbyggande, utan kan också bidra till en känsla av syfte och välbefinnande. Genom att dela med sig av sina resurser kan individer också få möjligheter till personlig tillväxt och utveckling.

Exempel på personligt delande

Exemplen på personligt delande är många och kan omfatta volontärarbete på ett lokalt härbärke eller i en trädgård, donationer till välgörenhet som överensstämmer med ens värderingar, att dela sitt hem med resenärer via plattformar som Couchsurfing eller att dela med sig av sina kunskaper eller färdigheter till andra.

Hinder för personlig delning

Hinder för personligt delande kan vara brist på tid och resurser, individualistiska värderingar och sociala normer som prioriterar personlig vinning framför samhällets välbefinnande. I vissa fall kan människor också vara tveksamma till att dela med sig på grund av rädsla för att bli utnyttjade eller få sina ägodelar eller resurser skadade.

Strategier för att övervinna hinder

För att övervinna hindren för personlig delning kan individer använda sig av olika strategier. Att skapa en känsla av gemenskap och kollektivt ansvar, ge incitament för delning och utnyttja teknik för att underlätta delning är alla potentiella lösningar.

Couchsurfing

Couchsurfing är en populär plattform för personlig delning som gör det möjligt för resenärer att bo hos lokalbefolkningen gratis eller till en låg kostnad. Förutom att spara pengar ger Couchsurfing resenärer möjlighet att få kontakt med lokalbefolkningen och uppleva en ny kultur på ett mer autentiskt sätt.

Peer-to-Peer bildelning

Peer-to-peer bildelning är en typ av delningsekonomi som gör det möjligt för bilägare att hyra ut sina fordon till andra under korta tidsperioder. Denna typ av delning kan bidra till att minska antalet bilar på vägarna, vilket i slutändan kan minska trafikstockningar och luftföroreningar. Dessutom kan bilägare tjäna extra pengar genom att hyra ut sina fordon, vilket gör bilägande mer överkomligt.

Samåkning och gemensamt arbete

Bilpooler och co-working är två ytterligare former av personlig delning som kan ha en positiv inverkan på både individer och samhället som helhet. Samåkning innebär att man delar en resa med andra till en gemensam destination, vilket kan minska transportkostnaderna och trafikstockningarna. Co-working, å andra sidan, innebär att man delar en arbetsplats med andra i en samarbetsmiljö. Detta kan bidra till att minska kostnaderna, öka tillgången till ett bredare utbud av färdigheter och kunskaper samt underlätta nätverkande och samarbete mellan individer.

4.4
**Kollektiva åtgärder
för delning**

4.4 Kollektiva åtgärder för delning

Coops - Kooperativ är organisationer som tillåter medlemmar att samarbeta i produktion, distribution och konsumtion av varor och tjänster, med målet att tillgodose medlemmarnas och samhällets behov.

Bytesmarknader - Bytesmarknader är evenemang där människor kan byta varor och tjänster utan att använda pengar, vilket främjar socialisering och utveckling av delningsnätverk.

Delningsplattformar - Plattformar som Airbnb, BlaBlaCar och Uber möjliggör delning av resurser som bostäder, bilar och transporttjänster, vilket underlättar tillgången till varor och tjänster till mer överkomliga priser.

Tidsbanker - Tidsbanker är organisationer där medlemmarna utbyter sin tid med varandra, genom aktiviteter som volontärarbete, utbildning och kompetensutbyte.

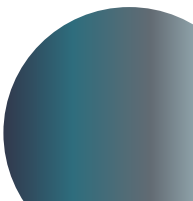

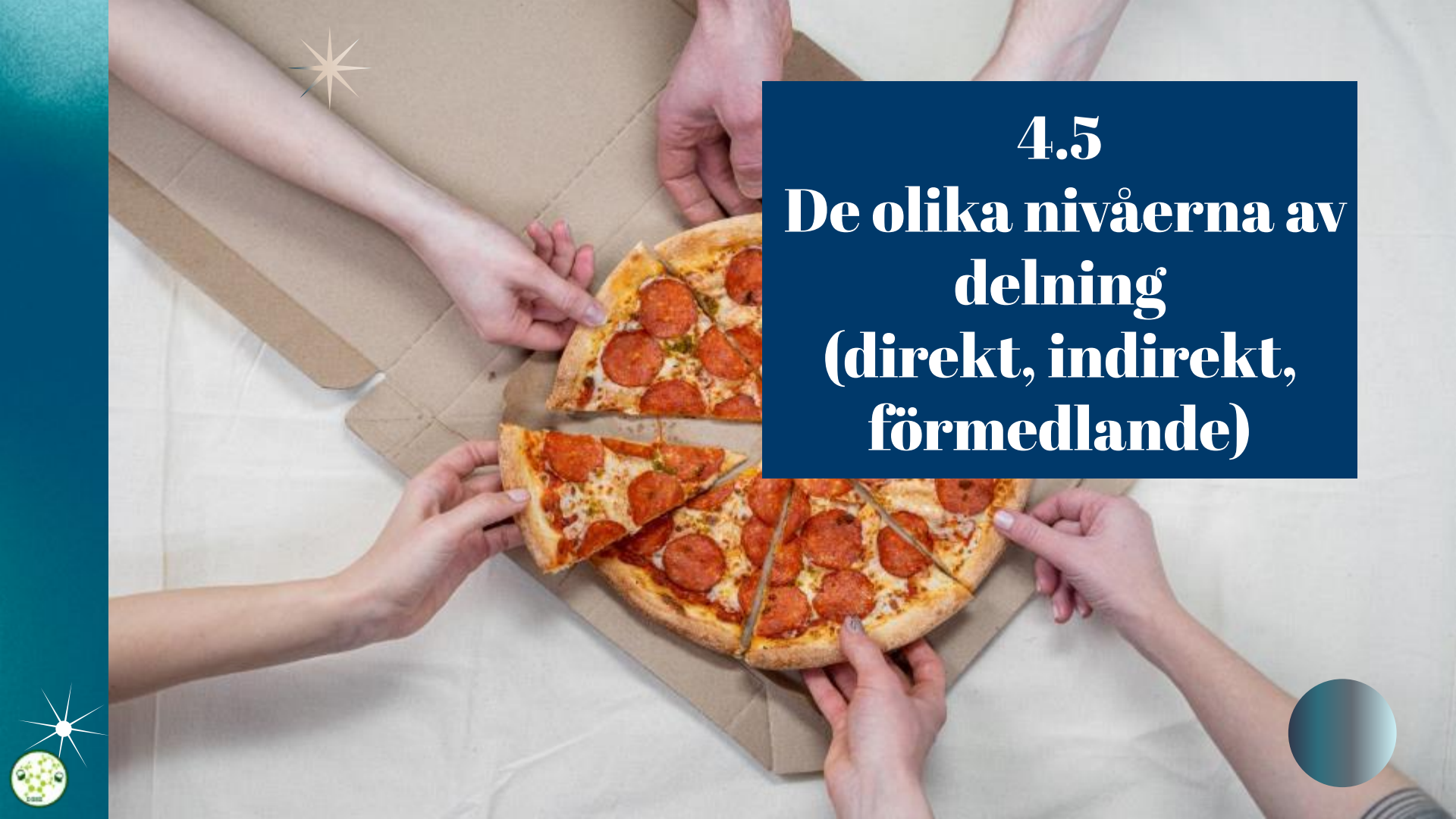
Delningsutrymmen - Delningsutrymmen är platser där människor kan träffas för att dela resurser och kunskap, till exempel fab-labs, co-working spaces och maker spaces.

Tidsbaserade valutor - Tidsbaserade valutor är organisationer som tillåter medlemmar att utbyta tjänster baserat på spenderad tid, utan att använda pengar. På så sätt blir varje individs kompetens och resurser en resurs för samhället.

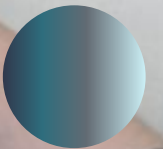
Gemensam delningsekonomi - Gemensam delningsekonomi bygger på att resurser delas inom ett samhälle, ofta på lokal nivå. Denna typ av delningsekonomi kan främja skapandet av nätverk av förtroende och ömsesidigt stöd mellan medlemmar i samhället.

Konsumentkooperativ - Konsumentkooperativ är organisationer som gör det möjligt för medlemmarna att köpa varor och tjänster till mer överkomliga priser, tack vare direktförhandling med producenter eller leverantörer. På så sätt kan kooperativets medlemmar spara pengar och få tillgång till varor av hög kvalitet.

4.5
**De olika nivåerna av
delning
(direkt, indirekt,
förmedlande)**

4.5 De olika nivåerna av delning (direkt, indirekt, mellanhand)

Direkt delning

Direkt delning innebär att varor, tjänster eller information delas direkt mellan individer eller grupper, utan inblandning av någon mellanhand eller tredjepartsplattform.

Exempel

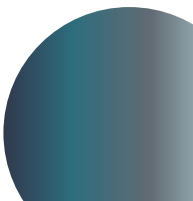
Exempel på direkt delning är att samåka med vänner, dela verktyg med grannar eller utbyta varor och tjänster med lokalsamhällen via sociala nätverk eller onlineplattformar. Måste vi verkligen köpa allt vi behöver? Vi kan dela det med andra!

Indirekt delning

Indirekt delning innebär användning av mellanliggande plattformar eller tjänster för att underlätta delning mellan individer eller grupper. Tekniken står till vår tjänst för att dela behov och tjänster.

Exempel

Exempel på indirekt delning är Airbnb, Uber eller TaskRabbit, där privatpersoner kan dela sina hem, bilar eller färdigheter med andra via en tredjepartsplattform. Den enkla frågan "Jag ska till stan, behöver du något?" är också det äldsta, enklaste och fortfarande aktuella sättet att dela med sig.

Delning mellan mellanhänder

Intermediär delning avser delning av varor, tjänster eller information genom organisationer eller företag som fungerar som mellanhänder mellan individer eller grupper. Detta sätt att underlätta delning skapar värde för ägaren av den förmedlande tjänsten men tjänar också samhället i delningen.

Exempel

Exempel på förmedlande delning är crowdfunding-plattformar, kooperativ eller offentliga bibliotek, där resurser och kunskap delas mellan en större grupp individer. Det finns många ideella organisationer som delar med sig av sina erfarenheter!

Fördelar med direkt delning

Direkt delande kan främja förtroende och social sammanhållning mellan individer, främja hållbar konsumtion och minska avfall samt stödja lokala samhällen och ekonomier. Den sociala fördelen med delning ligger också, framför allt, i att underlätta dialog och möten för att bekämpa ensamhet.

Fördelar med indirekt och mellanliggande delning

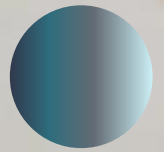
Indirekt och förmedlande delning kan ge större tillgång till resurser, minska transaktionskostnaderna och öka effektiviteten samt möjliggöra mer varierade och innovativa former av delning.

4.6 App och verktyg för att dela vanor

4.6 App och verktyg för att dela varor

Delningsappar och delningsverktyg: hur de främjar en delningskultur

Delningsverktyg, som appar, ger tillgång till varor och tjänster till överkomliga priser och minskar miljöpåverkan från den dagliga verksamheten. Enligt en studie från 2021 har användningen av delningsappar lett till en minskning av koldioxidutsläppen med 35 % jämfört med användningen av exklusivt ägda bilar och föremål. Delningsappar underlättar skapandet av gemenskaper och socialisering, vilket ökar känslan av tillhörighet och socialt engagemang.

De bästa apparna och verktygen för att främja en delningskultur

TooGoodToGo: en app som gör det möjligt att köpa osåld mat från restauranger och butiker till ett rabatterat pris och därmed undvika matsvinn.

BlaBlaCar: en bildelningsplattform som gör det möjligt att dela resor med andra passagerare, vilket minskar resekostnaderna och miljöpåverkan.

ShareTheMeal: en app som utvecklats av FN:s världslivsmedelsprogram och som gör det möjligt att donera pengar för att ge måltider till behövande människor i hela världen.

OlioApp: en app som gör det möjligt att byta ut använd olja från sin bil med andra förare, vilket minskar kostnaden och miljöpåverkan av oljebyte.

Progetto Mediterranea: en kulturell, vetenskaplig, nautisk och social expedition som startade för 11 år sedan för att segla runt hela Medelhavet för att utveckla dialog och studera de vattenfysiska förhållandena i Medelhavet. Ägaren till expeditionen är en förening som tillät, och fortsätter att tillåta, mer än 50 havsentusiaster (och hundratals deltagare varje vecka, och tusentals följare) att segla, öva, lära känna och dela bara genom att sätta ihop små ekonomiska resurser. Ingen av deltagarna skulle kunna genomföra en sådan enorm resa, 24 000 sjömil på 11 år, på egen hand.

Vi måste dock ta hänsyn till att sociala nätverk och interaktiva medier, om de används på rätt sätt, underlättar kommunikation och utbyte av gemensamma erfarenheter.

Många av dagens initiativ inom delningsekonomin föddes på plattformar för utbyte av texter, foton och videor, och där människor har lärt sig att träffas på distans.

Men det måste slutligen sägas att även traditionella platser för civil och social samverkan, administrativa församlingar, föreningar, idrottsgrupper och alla fysiska samlingsplatser, alltid har utgjort, och ännu mer i dag, extraordinära möjligheter för dialog och möten som kan riktas mot delningsekonomin. Det är inte bara teknik!

Att dela kan leda till en positiv inverkan på planeten, ekonomin och samhället som helhet. Av den anledningen kan alla kommunikationsverktyg som sammanför människor vara ett instrument för att göra saker tillsammans.

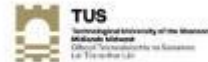
Viktiga lärdomar

- Delningsekonomin **är ett svar** på behovet av nya organisationsmodeller i kristider.
- Historien om samarbete och delning löper genom hela planetens moderna historia, med **många** europeiska och internationella **exempel**.
- Materialdelning innebär att man delar **fysiska varor** och kan bidra till att minska kostnader, främja hållbarhet och skapa gemenskap.

- Immateriellt delande innebär att man delar **icke-materiella resurser** och kan främja livslångt lärande, social sammanhållning och individuellt och kollektivt välbefinnande.
- Strategier för att övervinna hinder för delning inkluderar att **bygga förtroende**, utveckla stödjande policyer och utnyttja teknik.
- Fallstudier som The Sharing Depot, Progetto Mediterranea, Yerdle, Bixi och Repair Cafés visar **framgångsrika exempel på delningsinitiativ**.

Finansieras av Europeiska unionen. Synpunkter och åsikter som uttrycks är dock endast författarnas och återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska unionens eller Genomförandeorganet för utbildning och kultur (EACEA) åsikter. Varken Europeiska unionen eller EACEA kan hållas ansvariga för dem.

www.disse-project.eu

